

Gemeente, *hoe haalt die dominee het in zijn hoofd...?*

Dat zullen sommigen van u misschien gedacht hebben, toen gaandeweg de liturgie bleek, dat wij in deze dienst vanmorgen Psalm 119, de langste aan een stuk geschreven tekst van de hele Bijbel, in z'n geheel zouden gaan lezen of zingen...

Normaliter zijn we gewend, om enkele korte stukken uit het Bijbels verhaal te horen, gevolgd van een moment van uitleg en gebed... Ik weet dan ook maar moeilijk in te schatten hoe u hier nu zit, hoe het u daarmee is vergaan, - nu we tot hier met elkaar zijn gekomen, - nu de psalm in de klank van verschillende stemmen en aldus gefilterd door de ervaring van verschillende mensenlevens zo ruim de tijd heeft gekregen, en de ruimte van deze kerk met zijn beelden heeft gevuld...----

Enkelen van u zijn misschien geïrriteerd, wellicht zonder precies te weten waarom, - een ander kan de beelden misschien moeilijk bij elkaar houden, die de Psalm oproept, - weer een ander heeft de lezing ervaren als een voortdurende herhaling van hetzelfde... - en weer een ander is bang, dat je straks je parkeermeter moet bijvullen nu ook nog een preek volgt... Wees niet bevreesd..., de preek is enigszins kort, juist omdat die psalm zo veel te zeggen heeft. En omdat de psalm weerstand of verwarring oproept of als vreemd ervaren wordt...

Één ding is echter duidelijk: Psalm 119 is een zeer bijzondere tekst. Ja, eigenlijk is het geen tekst in de wijze zo als wij van teksten spreken. Deze Psalm lijkt veel meer op een ketting, een ketting van parels of knopen of kralen, of van fijne in elkaar grijpende schakels van goud misschien... Zo als de gebedskettingen of armbanden die in veel verschillende religieuze tradities een rol spelen bij het gebed: Een rozenkrans, of een tasbih of een malah...---

Je laat die kralen of de gouden schakels door je vingers glijden en je laat het aan het spreken van de stilte van dat moment over, wat die gouden schakels die door je vingers lopen je vertellen... ____

Het "**gouden ABC**" of de "**Gouden ketting van gebed**", zo werd Psalm 119 in de geschiedenis door enkele grote meesters van de christelijke traditie ook wel genoemd. **Gouden ABC**, omdat de structuur van de psalm kunstig is opgebouwd op de basis van de letters van het Hebreeuwse alfabet. 22 letters van het alfabet, en 22 coupletten van verzen, waarbij elke versregel binnen één couplet met dezelfde letter begint... Als je dat zou willen na-voelen, zou het eerste couplet van de Psalm misschien zo kunnen klinken:

G- elukkig wie de weg zó gaan:

G- eheel en al Gods weg ten leven.

G- elukkig wij zijn richtlijn volgt.

G- ezegend is zijn dag en nacht.

G- oed zijn zijn daden.

G- root zijn naam.

G- eborgen in Gods Woord...

Op de voorkant van het liturgie-blaadje is dat ook voor het oog even herkenbaar neergezet. Daar staan de eerste versregels van de psalm in het Hebreeuws afgedrukt (en dat lees je van rechts naar links).

Daar ziet u bij alle regels rechts dezelfde letter staan: De Alef, eerste letter van het Alef-Beth, het alfabet van de Hebreeuwse taal...---

Psalm 119 is een tekst die anders gehoord wil worden dan menig tekst die wij kennen. Hij nodigt ons uit om anders dan gewoon te luisteren naar Gods Woord. Want "**Gods Woord**", en de levensbetekenis van dat Woord, - dat is het thema van heel deze psalm. De psalmist probeert ons hiervoor bij de hand te nemen en nodigt ons uit om samen met hem iets van dat Woord **te ervaren**, letterlijk, in beelden, klanken, stiltes...

Want dat is het eerste wat wij kunnen leren in het bidden van de psalm: Bij Gods Woord, - bij "de Wet van de barmhartigheid", - bij Gods richtlijnen ten leven, - geboden en levensaanwijzingen,... - daar waar God tot ons spreekt, daar gaat het niet om regels van een "levenskookboek", die je leest en dan "**weet je het**" en bak je er iets van... ____

Nee, wie zó de psalm leest, of welk ander Bijbels boek ook, als een receptenboekje voor een Gode welgevallig leven, die gaat aan het wezen van Gods Woord voorbij, en zal zich al gauw vervelen: - om de herhaling en de simpelheid ervan, of - om de verwarde en tegenstrijdige wijze van vertellen... Dan sla je het boek waarschijnlijk net zo gauw dicht, en ga je over tot je eigen, je zelf gemaakt verhaal...----

Wie echter **die** verleiding kan weerstaan, de verleiding om Gods Woord in handige kastjes in te delen,... -
Wie de psalm laat uitspreken, uitzingen, uitklinken, die, zo hoopt de psalmist, die zal al luisterend en zachtjes meebiddend ontdekken, dat er een ruimte ontstaat, **voorbij de woorden, voorbij de betekenissen**: Ruimte om te luisteren zonder ter plekke een handvat te vinden waarmee Gods Woord en wet inpasbaar is in ons eigen persoonlijk bestaan...----

De psalm, in zijn beweging van alsmaar nieuw verwoorde ervaringen van Gods nabijheid, of van de hoop op die nabijheid, daar waar het leven koud is en donker en oriëntatieloos... - De psalm helpt ons, juist door zijn onhandige lengte en de over elkaar heen tollende beelden,...- De psalm helpt ons, de verstandbepaalde "handigheid" van ons horen los te laten en een ruimte te ontdekken, ruimte toe te laten, waar onze ziel kan luisteren en opademen, en tot zich zelf kan vinden en daarbij oriëntering kan ontdekken in het landschap van het menselijk leven.

Taal, Woord, Spreken, Scheppen, Luisteren, Leven... ze horen Bijbels gesproken als concepten allemaal bij elkaar. Wij zijn allen **schepsels van "Gods spreken"** in den beginne: "***Er zij licht...!***" Wij zijn schepsels van Gods spreken in ons dagelijks leven, of om het met Luther te zeggen:

“Zon en maan, hemel en aarde, Petrus en Paulus, ik en jij – wij zijn allen “Woorden van God”, woordjes, een lettergreep of een letter maar, binnen de onvergelykbare grootsheid van de schepping...”---

Gods Woord... de psalm kent er talloze woorden voor, - hoe dit ervaren en geleefd kan worden,- hoe in dat Woord geleefd kan worden, - hoe het voedzaam kan zijn en beschermend, opbeurend en uitdagend ten leven, ontmaskerend en ontluisterend... maar nooit “gewoon een woord...”---

Met het meebidden van de psalm, het zoemen van de woorden, die deze kerk en je binnenste kunnen uitvullen, ontstaat er een haast tastbare plek waar God, als in de tempel van zijn barmhartigheid, ontmoet kan worden, en op ons wacht...---

Maar wil je dat ervaren, zal er ruimte moeten zijn in onszelf voor die ontmoeting...

De psalmist benoemt die ruimte van binnen op veelvuldige wijze. Hij spreekt van “verlangen”, “smachten”, “in het stof liggen”...---

Want ontmoeting met God in de tempel van zijn Woord is er, voor wie zijn of haar hart van binnen niet helemaal heeft volgestopt - met de dingen van het dagelijkse, - met ons ego-gedreven streven naar hapklare antwoorden op levensvragen, - ons streven naar een veilige plek in beroep en relatie, opdat wij nooit hoeven te voelen, dat we het alleen niet redden om mens te worden...

In het zingen of bidden van de psalm klopt een mens op **de deur** van Gods tempel van ontmoeting, weer en weer, in deze en andere bewoording, totdat de woorden niet meer woorden zijn, maar klanken, die opstijgen, op de adem van de ziel...

De ruimte van Gods Woord binnengaan, in die tempel te wonen, dat betekent ook, zo weet de psalmist, - je ogen openen voor waarheden over jezelf, als in **een spiegel**, - je blootstellen aan ogen, die op ons zien, dieper dan alles menselijke kijken... - je blootstellen aan **Gods licht**, dat als aangezicht over ons oplicht en dat schijnt tot in de diepste duisternis van ons bestaan, tot daar, waar wij in ons eigen wezen zelf niet durven komen, laat staan dat wij een ander daar toegang geven...---

Zo luisteren naar Gods Woord: als uitdaging tot leven en als bemoediging tot menselijkheid en als Woord van vertrouwen en trouw, dat ons de kracht geeft, zelf vertrouwen te schenken in elkaar...

Te luisteren naar Gods Woord, zo als naar een liefdesbrief - op de zondag na Valentijnsdag... - zo als wij een liefdesbrief verslinden, als dagelijks zielebrood verslinden, omdat die liefdesbrief ons hart raakt, daar waar ons hart weet om het feit dat wij enkel met elkaar gelukkig, menselijk, heel kunnen zijn... - **dat is wat de psalm ons wil leren!** *“Neem en lees, dit is mijn Woord...”*

En in die zin spreekt de psalm misschien wel eerder over het **gebed** niet als uitleg van Gods Woord, maar als manier van inwoning, in-leven, in-lijven, in-luisteren... in de hoop en het vertrouwen, dat in dat Woord helder wordt, wie wij zijn, dat wij gevonden worden. Zo roept de psalm dan ook aan het einde: *“Zoek gij uw dienaar...”*---En hoe nu verder, hoor ik u denken.

Wat doen met deze prediking? - Geen toepassing, - geen ethische directieven, hoe te handelen als gelovigen in deze tijd. Wat moeten we hiermee? Wat wil dit ons zeggen in onze tijd, met onze uitdagingen? Wellicht niet meer dan dit: Geloven en leven in het Woord van God heeft bij alle engagement die er verwacht mag worden voor wie in deze wereld verbrijzeld raken tussen de machten... Geloven in het Woord van God heeft allereerst te maken - met een opening van binnen,- met meegaan op de kadans van onze adem - met “er ruimte laten zijn” voor dat Woord, ruimte om ons onverwacht en ongedacht te raken, te verrassen, ter discussie te stellen, uit te dagen, en stil te doen worden...

Waar wij die opening van binnen toelaten, en samen of alleen verhalen van God, en psalmen van liefde laten klinken, daar, - zo mogen wij weten en geloven, daar zal Gods Woord zich openen voor ons, als een huis om in te wonen. Een huis van waaruit wij dagelijks kunnen vertrekken naar de bouwplaatsen in deze wereld, waar Gods tempel van ontmoeting gestalte wil krijgen in de levens van mensen, door hoe wij zijn Naam en zijn levenswijzing verbeelden in ons eigen leven voor elkaar en anderen. AMEN